

Impressie Internationale Kerkdagen 2014 te München (D)

Op het grote complex van het Olympisch stadion in München vonden de allereerste Internationale Kerkdagen plaats (IKT). Een van de deelnemers deelt op deze plaats zijn ervaringen. Het stadion - dat bekend is van zijn complexe driedimensionale overspanningen, waar de Olympische Spelen van 1972 werden gehouden...

.. die onder gewelddadige omstandigheden plaatsvonden en voor de Nederlanders berucht na de finale van het WK voetbal in 1974, - was het toneel voor de Pinksterdienst op 8 juni 2014. De zon scheen fel tijdens de dienst en de temperatuur haalde met gemak de 35 graden Celsius. Vooral de deelnemers op het middenterrein hadden het daardoor zwaar; ze werden tijdens de kerkdienst constant voorzien van flesjes water. Paraplu's werden als parasol gebruikt en de oranje IKT sjaal – die iedereen kreeg bij aanvang – werd als hoofddoek ingezet tegen de felle zon. Onbedoeld, maar daarom niet minder leuk, was dat het middenterrein volledig oranje kleurde, immers de IKT sjaal was fel oranje. Er waren niet veel Nederlanders op de IKT afgekomen, ongeveer 60 deelnemers, maar die zullen toch inwendig gegrinnikt hebben bij het zien van zoveel oranje in München. De pinksterdienst was de eerste die werd gehouden door de nieuwe stamapostel J.-L. Schneider en het viel op dat hij heel ontspannen overkwam. Bijzonder als je bedenkt dat er 60.000 mensen in het stadion aanwezig waren en de dienst wereldwijd werd uitgezonden. Voor het eerst in lange tijd, was er geen specifiek Pinkstergroetwoord omdat, zoals de stamapostel dat zei, 'het jaar-groetwoord uit januari nog zo actueel is': Met liefde aan werk! Het maakte dat de dienst daardoor aan duidelijkheid won omdat er niet twee bijbelwoorden als basis om uitleg en verdieping vroegen, maar slechts één: Deze hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgegoten door de heilige Geest, die ons gegeven is (Romeinen 5:5). Het bijbelwoord als basis voor deze dienst stond zelfs in het verlengde van het jaarwoord, waardoor de boodschap - heb elkaar lief, zonder iets terug te verwachten - een bijzondere verdieping kreeg.

Het IKT of zoals de Engelsen dat zoveel mooier zeggen; 'the International Church Conference' (ICC), begonnen al op vrijdag 6 juni 2014. Vanaf 10.00 uur waren de verschillende tentoonstellingen open en werden de eerste workshops en 'aandachten' gehouden. Later op de dag volgden muziekuitvoeringen, podiumdiscussies en lezingen over zeer veel uiteenlopende

onderwerpen. Van de rol van de vrouw tot aan de catechismus en van een dienst in het Ghanees tot aan de ‘perceptie van het zien’.

Misschien waren er wel teveel bezoekers, want alle plaatsen in de verschillende stadions, openluchttheaters en zalen waren in no-time vol.

Het viel op dat de bezoekers uitgelaten en vrolijk waren en, natuurlijk werkte het weer ook mee, er geen probleem van maakten als er geen plaats meer was en gewoon maar een volgende sessie afwachten of even de koelte opzochten onder de bomen of in het gras.

Het ‘internationale’ karakter van de ICC/IKT viel tegen, het overgrote deel was Duits en de bezoekers uit bijvoorbeeld de Filipijnen, Indonesië en Zuid-Afrika waren speciaal ingevlogen om uitvoeringen te geven. Op zich wel begrijpelijk gezien de afstanden en kosten.

Nederland was vertegenwoordigd met wederom een ‘Holland House’ (HH), hoewel de grootte niet vergeleken kan worden met de HH’s tijdens de Europese jeugddagen in 2009 en de kerkdagen in 2013 in Dortmund. In het Holland House stond een bankje met daarop een levensechte, in zwart-wit gehesen pop die apostel F.W. Schwartz moest voorstellen. De bank en apostel Schwartz waren naar de wand toegekeerd waar een poster van 4 bij 3 meter was opgehangen met een mooie afbeelding van de grachten van Amsterdam. Bezoekers konden dan naast apostel Schwartz plaatsnemen op de bank en van hetzelfde uitzicht genietend een interview lezen die met diezelfde apostel Schwartz die speciaal gemaakt was ter gelegenheid van deze kerkdagen! Interessante informatie werd zo leuk en eenvoudig beschikbaar gemaakt in meerdere talen.

Verder was er een grote afbeelding van Nederland en België waarop alle kerkgemeenten van Nederland en België werden weergegeven. Dat deed het goed, want veel Duitsers waren toch echt verrast over het grote aantal gemeenten dat we hier hebben.

Het interview met apostel Schwartz is hieronder weergegeven, beeldt u zich maar in dat u op een bankje zit naast apostel Schwartz kijkend over de Amsterdamse grachten bij 35 graden Celcius. Zo krijgt u wellicht een gevoel bij de mooie en warme Pinksterdagen in München.

Conversatie met Apostel Schwartz op een bankje uitkijkend over de stad Amsterdam in 1881 met u.

Apostel Schwartz:

Goedendag, gaat u zitten. Wat een drukte in de havens hier, hè? Veel koffie, cacao en meel wordt er verhandeld zeg. Wist u dat in 1863 de slavernij is afgeschaft in Suriname en de Nederlandse Antillen? Ik kom ook om mensen te bevrijden, maar dan hier in Nederland. Is niet makkelijk hoor!

Mooi, hè, die Amsterdamse grachten, vindt u niet? Kijk, ziet u dat daar zakken meel omhoog worden gehesen? Die pakhuizen staan iets naar voren ziet u dat, dan kunnen ze makkelijker de meel omhoog hijsen en komt het niet tegen de gevels. Slimme jongens hoor die Hollanders.

Maar u komt niet van hier zo te horen aan uw accent. Wie bent u dan?

Ah, ik ben Friedrich Wilhelm Schwartz. Ik ben geboren in 1815 in West-Pruisen. Opgeleid als meester kleermaker. Ging naar Berlijn voor een opleiding als zendeling. Trouwde met Emilie Janssen in 1844. Als Apostel Carlyle uit Engeland in 1848 de eerste verzegelingsdienst in Berlijn houdt wordt de eerste Katholieke-Apostolische Gemeente in Pruisen gesticht en behoren mijn broer Eduard en ik tot de eerste leden van deze gemeente en word ik ook tot diaken geroepen.

In 1850 word ik priester en krijg in 1858 de opdracht om als voorganger de gemeente Hamburg te dienen.

In mei 1863 word ik als opziener door een profetie tot apostel geroepen en wordt mij Nederland toegewezen als arbeidsterrein. Ik vertrok in mijn eentje vanuit Hamburg en kwam eind september in Amsterdam aan en probeerde vanaf dat moment de kerk bekend te maken onder de mensen, door diensten te houden en gewoon iedereen te vertellen wat ik weet.

Kende u dan niemand hier bij aankomst in Amsterdam?

Wel, er waren drie Duitse evangelisten, die vooruit waren gereisd als wegbereiders en zij wachtten mij op.

Waar ging u dan wonen?

De eerste negen weken bij een winkelier en dan ga ik naar een woning in de Noorderstraat, waar ook twee van de drie evangelisten in komen wonen. Mijn vrouw Emilie komt dan met het huisraad over uit Hamburg.

En waar worden dan de diensten gehouden?

In deze woning was één grote kamer, waarin de eerste diensten werden gehouden.

Maar u kon nog geen Nederlands in zo'n korte tijd denk ik?

Helaas nee. De taal was een groot probleem. Toch gingen we elke avond op pad met een circulaire waarin stond met welk doel we kwamen,

Kwamen er wel meteen mensen in de diensten naar u luisteren?

Ja zeker. Spoedig moesten we al een grotere ruimte huren.

Was er geen tegenwerking?

Nou en of. Een predikant, die ook Schwartz heette, zette lelijke artikelen over ons geloof in een weekblad.

Ging u tegenin natuurlijk?

Natuurlijk. Ik schreef over mijn geloof en mijn zending, maar de redactie was ook tegen mij en het aantal bezoekers nam weer snel af.

Moest u niet werken?

We kregen fl. 9.00 per week uit Hamburg voor vier gezinnen! En na enkele jaren helemaal niets meer. We leden grote armoede.

Kwamen er toch weer bezoekers?

Gelukkig wel. En er waren twee broeders die geld gaven om een grote zaal te huren en al in 1864 worden eerst drie mannen en in hetzelfde jaar al 25 zielen die werden verzegeld.

Maar financieel was het best moeilijk zeker?

Ja zeker, de mensen die in de dienst kwamen waren meestal ook arm. Maar de offervaardigheid was groot hoor, ondanks dat bedroegen de offers niet meer dan f. 10.- tot f. 14.- per week.

En al die tijd woont u nog op dezelfde plek?

Ah, nee hoor. In 1865 gingen we al naar de Egelantiersgracht, waar we 15 jaar bleven wonen. Ook hier hielden we diensten. Daar is ook de latere apostel Menkhoff verzegeld, die ik in 1867 naar zijn geboorteplaats Bielefeld in Duitsland heb gezonden om daar een gemeente te stichten.

Hebt u daar ook verzegelingsdiensten gehouden?

In 1868 heb ik daar al de eerste verzegelingsdienst gehouden. Onder degenen, die de Heilige Geest ontvingen, was de 20-jarige Hermann Niehaus (de latere stamapostel) en in 1869 kon ik al 100 zielen verzegelen.

Hoe is het met Menkhoff gegaan?

Hij was inmiddels al opziener toen ik hem in 1872 in Amsterdam tot apostel heb geroepen.

U was zeker wel dankbaar voor deze man?

Bijzonder dankbaar. Ook het district Hamburg werd later aan hem toevertrouwd.

En op zijn aandringen werd ook de eredienst langzaam veranderd en werden de liturgische gewaden afgeschaft.

U hebt intussen Nederlands geleerd, zo te horen?

Inderdaad de Nederlandse taal was ik intussen machtig geworden om me goed verstaanbaar te maken. Ook de drie Duitse evangelisten waren intussen weer vertrokken.

Blijft u dienst houden in uw woning?

Neen, want de toeloop wordt zo groot dat er naar een grotere ruimte moest worden gezocht. Na naarstig zoeken wordt het mogelijk het Armeense kerkje op Prinseneiland te huren.

In 1874 worden we gedwongen dit onderkomen weer te verlaten. Dan wordt op een veiling een cichorei-pakhuis op Prinseneiland aangeboden en ik was nu in staat om de koopprijs van f. 4050.- op te brengen. Na verbouwing wordt het in september 1874 ingewijd en heeft de kerk in Nederland een eigen gebouw.

We staan bekend om onze mooie koren. Had Amsterdam ook een koor?

Er was zelfs een “echt” koor opgericht met de naam “Engedin” Een niet-apostolische onderwijzer studeert belangeloos de liederen in. Dirigent in de kerk was de 17-jarige Van Oosbree (de latere apostel).

Blijft het ledental groeien?

Na een aantal jaren wordt het cichoreikerkje zelfs te klein. In 1892 wordt een nieuwe behuizing op Prinseneiland aangekocht, daar kijken we nu op uit, mooi hè!

Komen er ook gemeenten in andere steden in Nederland?

Zeker. Allereerst in Enkhuizen (1869), dan volgen IJmuiden (1878) en Haarlem (1879).

Vanuit Enkhuizen ontstaan later weer gemeenten in Den Helder, Hoorn en Wolvega (Friesland).

U vertelde nog dat u 15 jaar op de Egelantiersgracht is blijven wonen. Waarheen verhuisde u?

In 1881 verhuisden ik, mijn vrouw en mijn pleegdochter Clara naar de Nassaukade nr. 11, tweehoog, waar we nu nog wonen. Prachtig met een boeiende uitzicht op water en verkeer.

En hoe gaat het nu met u?

heeft nu de prachtige leeftijd van 80 jaar en u arbeid al 32 jaar in Nederland. Hoe kijkt u terug op uw arbeid en hoe kijkt u naar de toekomst?

Tja, ik ben nu 80 jaar en arbeid al 32 jaar in Nederland, er zijn 7 gemeenten met ongeveer 1000 leden. Dat geeft maar aan hoe moeizaam mijn 32-jarige arbeid in Nederland is geweest. Maar ik ben zeer optimistisch over de toekomst van onze kerk.

Bedoelt u dat ook voor de kerk buiten Nederland?

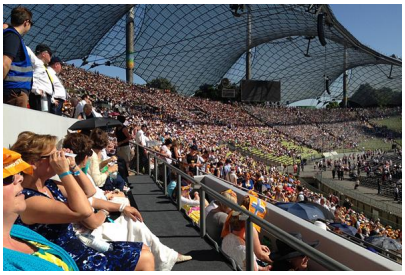
Absoluut. Ik heb me bijzonder ingespannen voor een gemeenschappelijk optreden van alle apostelen. Daardoor zijn er nu al 70 gemeenten in Duitsland.

In 1881 heb ik priester Anthing tot apostel geroepen met als werkterrein Java en Oost-Indië. Onze kerk zal zich ook buiten Europa gaan verbreiden, dat is op zeker!

Nou, apostel Schwartz, dank voor dit gesprek.

Graag gedaan, kijk nog even naar dat mooie Amsterdam, die grachten....

12. juni 2014

NAC SEAsia

HONG KONG